

**LIETUVOS BANKO
PRIEŽIŪROS TARNYBOS
FINANSINIŲ PASLAUGŲ IR RINKŲ PRIEŽIŪROS DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL X. X. IR UAB „SB LIZINGAS“ GINČO NAGRINĖJIMO**

2020 m. liepos 22 d. Nr. V 2020/(21.27.E-2101)-242-302
Vilnius

Lietuvos bankas gavo X. X. (toliau – pareiškėja) kreipimąsi, kuriame pareiškėja prašė išnagrinėti tarp jos ir UAB „SB Lizingas“ (toliau – bendrovė) kilusį ginčą.

N u s t a t y t a:

2018 m. rugpjūčio 8 d. tarp pareiškėjos ir bendrovės, atstovaujamos vartojimo kredito tarpininkės UAB „Stogų broliai“ atstovo Y. Y., buvo sudaryta Vartojimo kredito sutartis Nr. (*duomenys neskelbiami*) (toliau – vartojimo kredito sutartis), kurios pagrindu bendrovė pareiškėjai suteikė 5 160 Eur vartojimo kreditą stogo dangai ir jos keitimo darbams, o pareiškėja įsipareigojo bendrovei gražinti suteiktą kreditą, sumokėti palūkanas už naudojimąsi kreditu bei vykdyti kitus vartojimo kredito sutartyje numatytus įsipareigojimus.

2018 m. rugsėjo 13 d. pareiškėja, nesulaukusi stogo keitimo darbų pradžios, kreipėsi į UAB „Stogų broliai“. Po pareiškėjos kreipimosi UAB „Stogų broliai“ pareiškėjai pristatė stogo dangą, tačiau darbų nepradėjo.

Kai stogo danga buvo atgabenta, pareiškėja keletą kartų telefonu kreipėsi į UAB „Stogų broliai“ dėl stogo dangos keitimo darbų, tačiau darbai nebuvo pradėti. 2018 m. spalio 6 d. UAB „Stogų broliai“ pareiškėjai pristatė trūkstamas medžiagas, tačiau jokių darbų nepradėjo.

2018 m. spalio 25 d. UAB „Stogų broliai“ pradėjo stogo demontavimo darbus, tačiau pastebėjo, kad reikia papildomai keisti ir gegnes, todėl pareiškėjai nurodė, kad reiks papildomai sumokėti 360 Eur už gegnes, nes tik tada bus galima atlikti stogo keitimo darbus.

2018 m. lapkričio 7 d. buvo pristatytos gegnės, už jas pareiškėja atsiskaitė iš karto.

Kai gegnės buvo atvežtos, pareiškėja keletą kartų telefonu kreipėsi į UAB „Stogų broliai“ dėl stogo dangos keitimo darbų pratęsimo, tačiau darbai nebuvo pradėti. 2019 m. balandžio 19 d. tarp pareiškėjos ir UAB „Stogų broliai“ buvo pasirašyta rangos sutartis, pagal kurią UAB „Stogų broliai“ įsipareigojo atlikti „stogo konstrukcijos remonto, difuzinės plėvelės montavimo, stogo lyginimo ir grebėstavimo ir naujos stogo dangos montavimo darbus“ (toliau – rangos sutartis). Rangos sutartyje buvo nustatyta, kad atliekamų darbų kaina yra 5 160 Eur, papildomų darbų kaina yra 300 Eur, o už papildomus darbus pareiškėja dar papildomai sumokėjo 200 Eur. Pagal vartojimo kredito sutartį gauta suma buvo įskaityta taip, kaip nurodyta pareiškėjos ir UAB „Stogų broliai“ pasirašytoje rangos sutartyje.

2019 m. liepos 4 d. pareiškėja pateikė pretenziją bendrovei: paprašė vykdyti vartojimo kredito sutartį ir įpareigoti UAB „Stogų broliai“ atlikti visus rangos sutartyje numatytus darbus iki 2019 m. rugsėjo 20 d. Bendrovė, reaguodama į pareiškėjos nurodytas aplinkybes, kreipėsi į UAB „Stogų broliai“ ir reikalavo atlikti rangos sutartyje numatytus darbus. Gavusi bendrovės kreipimąsi, UAB „Stogų broliai“ pakeitė pareiškėjos gyvenamojo namo stogo dangą, tačiau neatliko vėjalenčių, lataukų, lietvamzdžių montavimo darbų, nenupjaustė grebėstų ir, pareiškėjos nuomone, stogo dangos keitimo darbus atliko nekokybiškai.

2020 m. kovo 5 d. pareiškėja pakartotinai pateikė pretenziją bendrovei ir paprašė nutraukti vartojimo kredito sutartį.

2020 m. kovo 20 d. raštu Nr. (*duomenys neskelbiami*) bendrovė atsisakė tenkinti pareiškėjos prašymą ir nurodė, kad prekės, įsigytos iš kredito lėšų, yra panaudotos, paslaugos suteiktos, todėl įgyvendinti Lietuvos Respublikos vartojimo kredito įstatymo (toliau – VKĮ) 16 straipsnio nuostatų nėra įmanoma. Pareiškėja nesutiko su tokiu bendrovės sprendimu, todėl tarp šalių kilo ginčas.

Kreipimesi į Lietuvos banką dėl vartojimo ginčo nagrinėjimo pareiškėja nurodė nesutinkanti su bendrovės priimtu sprendimu. Pareiškėja teigia, kad „ginčas tarp pareiškėjos ir bendrovės kilo iš vartojimo kredito sutartinių teisinių santykių, kadangi pareiškėja negavusi paslaugos iki šiol moka įmokas pagal vartojimo kredito sutartį.“ Pareiškėjos teigimu, vartojimo kredito sutartis nėra vykdoma dėl bendrovės tarpininko veiksmų. Pareiškėja nurodo, kad tinkamai vykdo visus vartojimo kredito sutartyje nustatytus įsipareigojimus, todėl už jai suteiktą vartojimo kreditą turėjo būti atlikti visi stogo keitimo darbai. Pareiškėjos teigimu, šiuo metu yra atlikta tik dalis stogo keitimo darbų ir ta dalis yra atlikta nekokybiškai, todėl pareiškėja mano neprivalanti mokėti įmokų už tai, kas nebuvo atlikta. Dėl šios priežasties pareiškėja prašo rekomenduoti bendrovei nutraukti vartojimo kredito sutartį arba rekomenduoti bendrovei surasti rangovus, kurie pabaigtų pareiškėjos gyvenamojo namo stogo keitimo darbus. Už minėtus darbus turėtų sumokėti pati bendrovė.

Atsiliepime į pareiškėjos kreipimąsi bendrovė nurodė nesutinkanti su pareiškėjos reikalavimais ir prašo juos atmesti. Bendrovės teigimu, iš pareiškėjos pateiktų paaiškinimų ir pridėtų rašytinių įrodymų matyti, kad UAB „Stogų broliai“ pateikė visas medžiagas, pakeitė gegnes ir stogo dangą. Bendrovė nurodo, kad ginčo dėl medžiagų pateikimo ir stogo dangos pakeitimo tarp pareiškėjos ir UAB „Stogų broliai“ nėra, nes pati pareiškėja kreipimesi patvirtino, kad gyvenamojo namo stogo danga pakeista. Dėl šios priežasties, bendrovės nuomone, yra pagrindas manyti, kad pagal rangos sutartį UAB „Stogų broliai“ pateikė visas medžiagas, skirtas stogo dangai pakeisti, ir atliko sutartyje nurodytus darbus: demontavo seną stogo dangą, stogą uždengė difuzine plėvele, atliko stogo lyginimą ir grebėstavimą ir sumontavo naują stogo dangą. Taip pat, bendrovės teigimu, pareiškėja nepateikė objektyvių įrodymų, patvirtinančių, kad UAB „Stogų broliai“ nevykdė rangos sutarties, t. y. nepristatė prekių ir nesuteikė paslaugų, kurių bendra kaina – 5 160 Eur. Bendrovė nurodo, kad ji nėra rangos sutarties šalis, todėl neturi galimybės nustatyti, kiek prekių buvo pristatyta, kiek paslaugų suteikta ir kiek tai kainavo.

Bendrovė taip pat nurodo, kad pareiškėja teigia, jog rangovas atliko tik dalį stogo keitimo darbų, neįrengė vėjalenčių, lataukų, lietvamzdžių, nepadarė stogo pakilimo, nenujaušė grebėstų ir darbus atliko nekokybiškai. Bendrovės teigimu, pagal šalių sudarytą rangos sutartį rangovas nebuvo įsipareigojęs įrengti vėjalenčių, lataukų, pakeisti lietvamzdžių, padaryti stogo pakilimo. Iš bendrovės pridedamų gyvenamojo namo nuotraukų matyti, kad šie papildomi darbai neatlikti, tačiau tai nesudaro pagrindo teigti, kad rangos sutartis įvykdyta netinkamai. Bendrovės teigimu, susitarimas dėl papildomų darbų, finansuojamų pareiškėjos nuosavomis lėšomis, nelaikytinas susietojo vartojimo kredito sutartimi ir jam netaikytinos VKĮ 16 straipsnio 2 dalies nuostatos, reglamentuojančios vartojimo kredito gavėjo teisę sustabdyti savo prievolių pagal susietojo vartojimo kredito sutartį vykdymą. Be to, bendrovė nurodo, kad pareiškėja nepateikė vartojimo kredito davėjui valstybės ar savivaldybių institucijos arba trečiosios šalies išvados dėl netinkamos prekės kokybės, jeigu prekių pirkimo--pardavimo sutartis buvo nutraukta dėl netinkamos prekės kokybės ar paslaugų neteikimo arba teikimo iš dalies ir negrąžino vartojimo kredito davėjui (arba prekių pardavėjui, arba paslaugų teikėjui) to, ką gavo pasibaigusios prekių pirkimo--pardavimo ar paslaugų teikimo sutarties pagrindu, o tai patvirtina, kad pareiškėja neįvykdė VKĮ 16 straipsnio 3 dalyje nurodytų sąlygų. Dėl šios priežasties, bendrovės nuomone, pareiškėjos kreipimesi nurodytas reikalavimas nutraukti vartojimo kredito sutartį yra nepagrįstas.

Galiausiai bendrovė papildomai nurodė ir tai, kad pareiškėja nepateikė jokių objektyvių įrodymų, kurių pagrindu būtų galima teigti, jog pareiškėjai prekių ir paslaugų buvo suteikta mažiau, nei buvo finansuota pagal vartojimo kredito sutartį. Atsižvelgdama į visa tai, bendrovė nesutinka su pareiškėjos reikalavimu nutraukti vartojimo kredito sutartį, nes pareiškėjos prašymas yra nepagrįstas ir neįrodytas.

K o n s t a t u o j a m a :

Vadovaujantis Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23 patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 45 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka pateiktų įrodymų vertinimą, kurio pagrindu priimamas sprendimas.

Atsižvelgiant į ginčo šalių paaiškinimus ir pateiktus įrodymus, darytina išvada, kad šalių ginčas kilo dėl bendrovės atsisakymo nutraukti šalių pasirašytą vartojimo kredito sutartį arba bendrovės atsisakymo surasti rangovus, kurie pabaigtų stogo keitimo darbus, ir už jų darbą

sumokėti iš bendrovės lėšų pagrįstumo.

Atsižvelgiant į nagrinėjamo ginčo pobūdį ir pareiškėjos bendrovei keliamą reikalavimą, pažymėtina, kad Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 6.4 straipsnyje yra reglamentuota, kad kreditorius ir skolininkas privalo elgtis sąžiningai, protingai ir teisingai tiek prievolės atsiradimo ir egzistavimo, tiek ir jos vykdymo ar pasibaigimo metu. CK 6.38 straipsnyje įtvirtinti šie prievolių vykdymo principai: 1) prievolės turi būti vykdomos sąžiningai, tinkamai ir nustatytais terminais pagal įstatymų ar sutarties nurodymus, o kai tokių nurodymų nėra, – vadovaujantis protingumo kriterijais; 2) jeigu vienai iš šalių prievolės vykdymas kartu yra ir profesinė veikla, ši šalis turi vykdyti prievolę taip pat pagal tai profesinei veiklai taikomus reikalavimus; 3) kiekviena šalis turi atlikti savo pareigas kuo ekonomiškiau ir vykdydama prievolę bendradarbiauti su kita šalimi (šalių pareiga kooperuotis). Analogiškai yra ir sutarčių vykdymo reikalavimai. Pavyzdžiui, pagal CK 6.158 straipsnio 1 dalį, kiekviena sutarties šalis, turėdama sutartinių santykių, privalo elgtis sąžiningai.

Vartojimo kredito sutarties vykdymą reglamentuoja VKĮ. VKĮ 2 straipsnio 10 dalyje yra nustatyta, kad susietojo vartojimo kredito sutartis – vartojimo kredito sutartis, kai: 1) vartojimo kreditas yra skirtas konkrečių prekių tiekimo ar konkrečių paslaugų teikimo sutarčiai finansuoti ir 2) prekių tiekimo ar paslaugų teikimo ir vartojimo kredito sutartis sudaro vieną komercinį sandorį. Laikoma, kad prekių tiekimo ar paslaugų teikimo ir vartojimo kredito sutartis sudaro vieną komercinį sandorį, kai yra bent viena iš šių sąlygų: prekių tiekėjas arba paslaugų teikėjas pats finansuoja vartojimo kredito gavėjui suteikiamą vartojimo kreditą; vartojimo kredito suteikimą finansuoja trečioji šalis, kuri, sudarant ar rengiant vartojimo kredito sutartį, naudojasi prekių tiekėjo ar paslaugų teikėjo paslaugomis; vartojimo kredito sutartyje aiškiai nurodomos konkrečios tiekiamos prekės ar konkrečios teikiamos paslaugos.

VKĮ 16 straipsnio 1 dalyje yra nustatyta, kad kai vartojimo kredito gavėjas pasinaudoja teise atsisakyti prekių pirkimo–pardavimo ar paslaugų teikimo sutarties, be jokių papildomų įsipareigojimų nutrūksta ir susietojo vartojimo kredito sutartis. To paties straipsnio 2 dalyje yra įtvirtinta, kad jeigu pardavėjas ar paslaugos teikėjas netiekia prekių ar neteikia paslaugų arba jos tiekiamos (teikiamos) tik iš dalies, arba jos neatitinka prekių pirkimo–pardavimo ar paslaugų teikimo sutarties, vartojimo kredito gavėjas turi teisę: 1) sustabdyti savo prievolių pagal susietojo vartojimo kredito sutartį vykdymą; 2) reikalauti, kad vartojimo kredito davėjas grąžintų jam sumokėtas įmokas. VKĮ 16 straipsnio 3 dalyje yra reglamentuota, kad vartojimo kredito gavėjas gali pasinaudoti šio straipsnio 2 dalyje nustatytais teisėmis tik po to, kai kreipėsi į pardavėją ar paslaugų teikėją su prašymu tinkamai įvykdyti sutartį, tačiau per vieną mėnesį po tokio kreipimosi prekių pirkimo–pardavimo ar paslaugų teikimo sutarties sąlygos nebuvo įvykdytos, vartojimo kredito gavėjas savo pasirinkimu pateikė vartojimo kredito davėjui valstybės ar savivaldybių institucijos arba trečiosios šalies išvadą dėl netinkamos prekės kokybės, jeigu prekių pirkimo–pardavimo sutartis buvo nutraukta dėl netinkamos prekės kokybės, vartojimo kredito gavėjas grąžino vartojimo kredito davėjui tai, ką gavo pasibaigusios prekių pirkimo–pardavimo ar paslaugų teikimo sutarties pagrindu, išskyrus atvejus, kai prekių pirkimo–pardavimo ar paslaugų teikimo sutartis nutraukiama dėl to, kad pardavėjas ar paslaugos teikėjas netiekia prekių ar neteikia paslaugų.

Lietuvos banko Priežiūros tarnybos direktoriaus 2015 m. balandžio 27 d. sprendimu Nr. 241-69 patvirtintų Vartojimo kredito teigimo gairių 23.4 papunktyje yra nustatyta: „Lietuvos banko nuomone, vartojimo kredito gavėjui paprašius tik sustabdyti jo prievolių pagal susietojo vartojimo kredito sutartį vykdymą, kaip nustatyta Įstatymo 16 straipsnio 2 dalies 1 punkte, vartojimo kredito davėjui neatsiranda pareiga iš karto grąžinti vartojimo kredito gavėjui jo sumokėtas įmokas. Vadovaujantis Įstatymo 16 straipsnio 4 dalimi, pareiga grąžinti sumokėtas vartojimo kredito įmokas atsiranda tada, kai vartojimo kredito gavėjas įvykdo visas Įstatymo 16 straipsnio 3 dalyje nurodytas sąlygas. Vartojimo kredito gavėjui įvykdžius minėtas sąlygas, vartojimo kredito davėjas, nedelsdamas, bet ne vėliau kaip per 10 darbo dienų, privalo grąžinti vartojimo kredito davėjui jo sumokėtas įmokas ir įgyja į pardavėją ar paslaugos teikėją atgręžtinio reikalavimo teisę dėl vartojimo kredito gavėjui grąžintų įmokų ir kitų patirtų nuostolių atlyginimo.“

Vartojimo kredito sutarties 9.1.5 papunktyje taip pat yra nustatyta, kad jei tarpininkas netiekia prekių ar neteikia paslaugų arba jos teikiamos iš dalies arba jos neatitinka prekių pirkimo–pardavimo ar paslaugų teikimo sutarties, kredito gavėjas turi teisę sustabdyti savo prievolių pagal vartojimo kredito sutartį vykdymą ir reikalauti, kad kredito davėjas grąžintų

jam sumokėtas įmokas. Vartojimo kredito sutarties 9.1.6 papunktyje yra įtvirtinta, kad kredito gavėjas gali pasinaudoti 9.1.5 papunktyje nustatytais teisėmis tik po to, kai kreipėsi į tarpininką su prašymu tinkamai įvykdyti sutartį, tačiau per vieną mėnesį po tokio kreipimosi prekių pirkimo–pardavimo ar paslaugų teikimo sutarties sąlygos nebuvo įvykdytos ir kredito gavėjas savo pasirinkimu pateikė kredito davėjui valstybės ar savivaldybių institucijos arba trečiosios šalies išvadą dėl netinkamos prekės kokybės, jeigu prekių pirkimo–pardavimo sutartis buvo nutraukta dėl netinkamos prekės kokybės; kredito gavėjas grąžino kredito davėjui tai, ką gavo pasibaigusios prekių pirkimo–pardavimo ar paslaugų teikimo sutarties pagrindu, išskyrus atvejus, kai prekių pirkimo–pardavimo ar paslaugų teikimo sutartis nutraukiama dėl to, kad tarpininkas netiekia prekių ar neteikia paslaugų.

Dėl pagal rangos sutartį iš bendrovės finansuojamomis lėšomis atliktų darbų užbaigtumo

Vertinant visus Lietuvos bankui pateiktus duomenis, pažymėtina, kad pareiškėja bendrovei kelia reikalavimą nutraukti vartojimo kredito sutartį. Pareiškėja nurodo, kad UAB „Stogų broliai“ nesuteikė sutartų paslaugų, t. y. neuždengė stogo, todėl, pagal VKĮ 16 straipsnio nuostatas, bendrovė privalo nutraukti vartojimo kredito sutartį arba kompensuoti stogo keitimo darbų užbaigimo darbus. Nesutikdama su pareiškėjos reikalavimais, bendrovė nurodo, kad pareiškėja nepateikė jokių duomenų, kurių pagrindu būtų galima teigti, kad pagal rangos sutartį UAB „Stogų broliai“ nesuteikė visų paslaugų, o likę darbai neturėjo būti finansuojami iš papildomų rangos sutartyje numatytų lėšų, kurios buvo skirtos ne pagal vartojimo kredito sutartį. Dėl šios priežasties bendrovė nesutinka su pareiškėjos pateiktais reikalavimais ir prašo juos atmesti.

Nagrinėjamu atveju svarbu yra tai, kad ginčas tarp šalių kilo dėl vartojimo kredito sutarties nutraukimo, nes UAB „Stogų broliai“ neužbaigė stogo keitimo darbų ir galimai juos atliko nekokybiškai. Iš Lietuvos bankui pateiktų duomenų matyti, kad pareiškėja su UAB „Stogų broliai“ sudarė rangos sutartį dėl „stogo konstrukcijos remonto, difuzinės plėvelės montavimo, stogo lyginimo ir grebėstavimo ir naujos stogo dangos montavimo“. Šalys sutarė, kad rangos sutartyje numatytų darbų ir medžiagų kaina yra 5 160 Eur, o už papildomus darbus bus papildomai sumokėta 300 Eur. Taip pat rangos sutartyje nustatyta, kad pareiškėja papildomai 2019 m. balandžio 19 d. jau sumokėjo 200 Eur už papildomus darbus. Šių darbų didžioji dalis buvo finansuota pareiškėjos ir bendrovės pasirašytos vartojimo kredito sutarties pagrindu, t. y. vartojimo kredito sutarties pagrindu buvo sumokėta 5 160 Eur. Kadangi UAB „Stogų broliai“ atliko tik dalį darbų, pareiškėja, vadovaudamasi šalių sudarytos vartojimo kredito sutarties ir VKĮ nuostatomis, kreipėsi į bendrovę dėl vartojimo kredito sutarties nutraukimo ir pagal šią sutartį sumokėtų įmokų grąžinimo, tačiau bendrovė, įvertinusi pateiktus duomenis, atsisakė nutraukti vartojimo kredito sutartį arba surasti rangovus, kurie pabaigtų stogo keitimo darbus, ir už juos sumokėti. Atsisakydama tenkinti pareiškėjos prašymą, bendrovė nurodė, kad buvo atlikti visi darbai, už juos buvo sumokėta vartojimo kredito sutarties pagrindu, o už likusius neatliktus darbus turėjo būti sumokėta rangos sutartyje numatytomis papildomomis lėšomis. Lietuvos banko vertinimu, iš pareiškėjos pateiktų duomenų bei bendrovės pateiktų stogo nuotraukų matyti, kad, nors UAB „Stogų broliai“ dar nėra atlikusi „vėjalenčių, lataukų, lietvamzdžių ir stogo pakilimo montavimo darbų“, tačiau UAB „Stogų broliai“ pristatė prekes ir atliko senos stogo dangos demontavimo, difuzinės plėvelės montavimo, stogo lyginimo ir grebėstavimo, taip pat dalies naujos stogo dangos montavimo darbus. Įvertinus teisės aktų nuostatas, svarbu pažymėti tai, kad pareiškėja pagal VKĮ turi teisę reikalauti grąžinti įmokas tik dėl neatliktų darbų arba nesuteiktų paslaugų, todėl šiuo atveju svarbu nustatyti tokį faktą. Lietuvos banko nuomone, bendrovė nėra rangos sutarties šalis, todėl neturi galimybės objektyviai nustatyti, kiek prekių buvo pristatyta, kiek paslaugų suteikta ir kiek tai kainavo. Pareiškėja nei bendrovei, nei Lietuvos bankui nepateikė jokių objektyvių įrodymų (atliktų stogo dangos montavimo darbų sąmatos, ekspertų skaičiavimų ar kitų paaiškinimų), kurių pagrindu būtų galima teigti, kad įsigytos prekės ir suteiktos paslaugos kainavo mažiau nei 5 160 Eur. Dėl šios priežasties galima daryti išvadą, kad UAB „Stogų broliai“ yra pateikusi prekes ir atlikusi dalį naujo stogo montavimo darbų, todėl nėra pagrindo teigti, kad bendrovė priėmė neteislingą sprendimą ir nepagrįstai atsisakė nutraukti vartojimo kredito sutartį.

Dėl bendrovės pareigos nutraukti vartojimo kredito sutartį

Atsiliepime į pareiškėjos kreipimąsi bendrovė teigia, kad pareiškėja nėra įvykdžiusi VKĮ

16 straipsnio 3 dalyje įtvirtintų nuostatų, t. y. pareiškėja savo pasirinkimu nepateikė bendrovei valstybės ar savivaldybių institucijos arba trečiosios šalies išvados dėl netinkamos prekės kokybės, jeigu prekių pirkimo–pardavimo sutartis buvo nutraukta dėl netinkamos prekės kokybės, o pareiškėja nėra gražinusi vartojimo kredito davėjui arba prekių pardavėjui to, ką buvo gavusi rangos sutarties pagrindu, nes pareiškėja dėl paslaugų pobūdžio neturi galimybės gražinti nei medžiagų, kurios panaudotos stogo dangai pakeisti, nei suteiktų paslaugų. Kadangi pareiškėja nėra įgyvendinusi VKĮ 16 straipsnio 3 dalies nuostatų, bendrovė pagrįstai atsisakė nutraukti šalių sudarytą sutartį ir gražinti sutarties pagrindu sumokėtas įmokas.

Dar kartą svarbu akcentuoti tai, kad VKĮ 16 straipsnio 2 dalyje yra įvirtinta, kad jeigu pardavėjas ar paslaugos teikėjas netiekia prekių ar neteikia paslaugų arba jos tiekiamos (teikiamos) tik iš dalies arba jos neatitinka prekių pirkimo–pardavimo ar paslaugų teikimo sutarties, vartojimo kredito gavėjas turi teisę: 1) sustabdyti savo prievolių pagal susietojo vartojimo kredito sutartį vykdymą; 2) reikalauti, kad vartojimo kredito davėjas gražintų jam sumokėtas įmokas. To paties straipsnio 3 dalyje yra reglamentuota, kad vartojimo kredito gavėjas gali pasinaudoti šio straipsnio 2 dalyje nustatytais teisėmis tik po to, kai kreipėsi į pardavėją ar paslaugų teikėją su prašymu tinkamai įvykdyti sutartį, tačiau per vieną mėnesį po tokio kreipimosi prekių pirkimo–pardavimo ar paslaugų teikimo sutarties sąlygos nebuvo įvykdytos ir vartojimo kredito gavėjas *savo pasirinkimu pateikė vartojimo kredito davėjui valstybės ar savivaldybių institucijos arba trečiosios šalies išvadą dėl netinkamos prekės kokybės, jeigu prekių pirkimo–pardavimo sutartis buvo nutraukta dėl netinkamos prekės kokybės ir vartojimo kredito gavėjas gražino vartojimo kredito davėjui tai, ką gavo pasibaigusios prekių pirkimo–pardavimo ar paslaugų teikimo sutarties pagrindu, išskyrus atvejus, kai prekių pirkimo–pardavimo ar paslaugų teikimo sutartis nutraukiama dėl to, kad pardavėjas ar paslaugos teikėjas netiekia prekių ar neteikia paslaugų.*

Lietuvos banko vertinimu, svarbu pabrėžti tai, kad kai prekė yra panaudota ir neįmanoma jos gražinti, VKĮ 16 straipsnio 3 dalies 2 punkto nuostata dėl prekės ar jos dalies gražinimo laikoma neįgyvendinama, o vartojimo kredito gavėjas tokiu atveju neturėtų teisės reikalauti gražinti įmokų už tas prekes arba jų dalies, kuri yra panaudota ir pagal savo pobūdį bei teisės aktų nuostatas negali būti gražinta. Lietuvos banko nuomone, tokiu atveju vartojimo kredito gavėjas galėtų pasinaudoti VKĮ 16 straipsnyje nustatytais teisėmis tik dėl nesuteiktų prekių ar paslaugų dalies gražinimo.

Kaip buvo minėta pirmiau, iš abiejų šalių pateiktų duomenų matyti, kad paslaugų teikėja (UAB „Stogų broliai“) pagal rangos sutartį atliko senos stogo dangos demontavimo, difuzinės plėvelės montavimo, stogo lyginimo ir grebėstavimo ir dalies naujos stogo dangos montavimo darbus. Svarbu yra tai, kad pareiškėja nei bendrovei, nei Lietuvos bankui nepateikė jokių duomenų, kad pagal VKĮ 16 straipsnio 3 dalį būtų pateikusi vartojimo kredito davėjui valstybės ar savivaldybių institucijos arba trečiosios šalies išvadą dėl netinkamos prekės kokybės. Taip pat nepateikė jokių objektyvių duomenų, kad rangos sutartis su UAB „Stogų broliai“ yra nutraukta. Be to, įvertinus UAB „Stogų broliai“ atliktų darbų ir pateiktų prekių pobūdį, svarbu tai, kad pareiškėjos įsigytų prekių, skirtų stogo dangai pakeisti, ir suteiktų paslaugų, t. y. senos dangos demontavimo ir dalies naujos sumontavimo, nėra galimybės gražinti, nes šios prekės yra panaudotos ir paslaugos suteiktos, todėl šiuo atveju VKĮ 16 straipsnio 3 dalies 2 punkto nuostata yra neįgyvendinama. Kadangi pareiškėja nėra įvykdžiusi VKĮ 16 straipsnio 3 dalies 1 punkto reikalavimų ir negali įgyvendinti VKĮ 16 straipsnio 3 dalies 2 punkto nuostatos, ji neturi teisės atsisakyti sumokėti už tas prekes, kurios buvo panaudotos atliekant seno stogo demontavimo ir dalies naujo stogo sumontavimo darbus, ir už suteiktas paslaugas. Taigi, pareiškėja neturi teisės reikalauti, kad vartojimo kredito sutartis turi būti visiškai nutraukta ir jai būtų gražintos pagal vartojimo kredito sutartį sumokėtos įmokos, nes dalis prekių ir paslaugų jau yra panaudota ir pareiškėja jų negali gražinti.

Dėl bendrovės pareigos surasti rangovus, kurie turi užbaigti stogo keitimo darbus, ir sumokėti už jų darbą savo lėšomis

Kadangi nepavyksta nutraukti vartojimo kredito sutarties, pareiškėja reikalauja rekomenduoti bendrovei surasti rangovus, kurie pabaigtų stogo keitimo darbus, ir sumokėti už jų darbą savo lėšomis.

Įvertinęs visą turimą informaciją, Lietuvos bankas mano, kad toks pareiškėjos reikalavimas yra nepagrįstas. Pareiškėja nei bendrovei, nei Lietuvos bankui nepateikė jokių

objektyvių duomenų, kurių pagrindu būtų galima teigti, kad pagal rangos sutartį nebuvo atlikti darbai, kurių kaina atitinka vartojimo kredito sumą. Be to, bendrovė vykdė visas vartojimo kredito sutartyje nustatytas pareigas, t. y. suteikė pareiškėjai kreditą, dėjo pastangas, kad būtų įvykdyta rangos sutartis (bendradarbiavo su pareiškėja ir kreipėsi į UAB „Stogų broliai“ reikalaujama atlikti rangos sutartyje numatytus darbus). Taip pat svarbu pažymėti, kad pareiškėja papildomų nepatogumų ir žalą patyrė ne dėl bendrovės, o dėl papildomų darbų neatlikusios UAB „Stogų broliai“ veiksmų. Atsižvelgiant į tai, galima daryti išvadą, kad bendrovė savo įsipareigojimus vykdė tiek pagal vartojimo kredito sutarties, tiek pagal teisės aktų nuostatas, savo veiksmais pareiškėjai nesukėlė žalos, todėl nėra pagrindo teigti, kad bendrovė privalo surasti rangovus, kurie pabaigtų stogo keitimo darbus, ir sumokėti už jų darbą savo lėšomis.

Taigi, įvertinus visas išdėstytas aplinkybes, matyti, kad bendrovė iš pateiktos rangos sutarties, abiejų šalių pateiktų kitų duomenų ir namo stogo nuotraukų nustatė, kad pareiškėja nepateikė bendrovei valstybės ar savivaldybių institucijos arba trečiosios šalies išvados dėl netinkamos prekės kokybės, nenutraukė rangos sutarties, o vartojimo kredito sutarties pagrindu išmokėtos lėšos galimai yra panaudotos ir pareiškėjai pateiktų prekių ir suteiktų paslaugų nėra galimybės gražinti, todėl, vadovaudamasi teisės aktų ir šalių sudarytos vartojimo kredito sutarties nuostatomis, pagrįstai priėmė sprendimą atsisakyti nutraukti vartojimo kredito sutartį ir kompensuoti lėšas už stogo dengimo darbus.

Konstatuotų aplinkybių kontekste svarbu pažymėti tai, kad jei pareiškėja pateiks bendrovei objektyvius duomenis, kurių pagrindu bus galima nustatyti, kad pareiškėjai prekių ir paslaugų buvo suteikta mažiau, nei buvo finansuota pagal vartojimo kredito sutartį, bendrovė privalės įvertinti pareiškėjos pateiktus duomenis ir atsisakyti dalies pagal vartojimo kredito sutartį išmokėtos sumos, kuri nebuvo panaudota rangos sutarties pagrindu.

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjos X. X. reikalavimus.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl ginčo sprendimo kreiptis į teismą arba kitą ginčų nagrinėjimo instituciją įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu.

Direktorius

Mindaugas Šalčius